

Vesilain hallintopakkohakemus Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Vantaan Herukkaajan tulvan poistamiseksi

VD/10192/11.03.00.02/2017

KR/PJH/MRA

Asia

Vantaan ympäristölautakunnan katsoo, että Vantaan Golfpuiston golfkenttä työmaalla (kiinteistö 92-405-8-38-V504 sekä osa kiinteistöistä 92-405-8-42 ja 92-405-8-33) on toistuvasti kevästä 2016 alkaen rikottu vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n määräyksiä. Golfkenttätöyömaalla tehdyt toimenpiteet ovat aiheuttaneet Herukkaaja-puron laajaa tulvimista työmaan pohjoispuolella olevilla kiinteistöillä (92-405-18-23 ja 92-405-5-18 sekä 92-405-8-42). Tulva-alueen koko on ollut laajimmillaan noin 15 ha. Tulva on toistuvasti ulottunut myös Vestran luonnonsuojelu- alueelle, joka on myös Natura-aluetta sekä Petikon ulkoilureitille.

Ympäristölautakunta on vesilain (587/2011) 1 luvun 7 §:n ja 14 luvun 1 §:n tarkoittama vesilain valvontaviranomainen. Golfkenttä kiinteistön omistaa pääosin Vantaan kaupunki (kiinteistötunnus 92-405-8-38-V504), joka on vuokrannut alueen Vantaan Golfpuisto Oy:lle. Lisäksi Vantaan Golfpuisto Oy on vuokrannut golfkentän pohjoisosassa olevaa aluetta (osa kiinteistöistä 92-405-8-42 ja 92-405-8-33) yksityisiltä maanomistajilta.

Asian aikaisempi viranomaiskäsitely

Toiminnanharjoittaja ei oma-aloitteisesti ilmoittanut tulvasta valvontaviranomaisille. Vantaan ympäristökeskus sai tiedon golfkentän pohjoispuolella olevasta tulvajärvestä 6.9.2016 näytteenottajalta, joka haki Herukkaajasta vesinäytteitä ympäristökeskuksen toimeksiannosta. Ympäristökeskus pyysi 7.9.2016 Vantaan Golfpuisto Oy:ltä kirjallista selvitystä Herukkaajan veden virtauksen padottamisesta ja mitä toimenpiteitä työmaa-alueella on mahdollisesti tehty tilanteen korjaamiseksi sekä veden samentumista ja kiintoaineen kulkeutumista ehkäisevistä toimenpiteistä golfkentän työmaalla. Selvityspyyntö lähetettiin tiedoksi rakennusvalvonnalle ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen Ympäristövastuualueelle (ely-keskus).

Tammikuussa 2017 ympäristökeskus totesi syyskuussa 2016 otetusta viistoilmakuvasta, että Herukkaajan uoma on tukkeutunut noin 100 metrin osuudelta golfkenttätöyömaan luoteisosassa (liitteenä 1 olevan hallintopakkohakemuksen liite 1a). Lisäksi ympäristökeskus totesi tammikuussa 2017, että Herukkaajalla, golfkentän pohjoispuolella oli (syyskuun 2016 viistoilmakuvan perusteella) tuolloin ollut tulva (hallintopakkohakemuksen liite 2). Kesäkuussa 2015 alueelta otetun ilmakuvas perusteella Herukkaajan uomalla ei ole ollut tulvaa.

Rakennusvalvonnan katselmukset 27.1.2017 ja 6.4.2017 sekä neuvottelu 24.4.2017

Petikon Golf Oy:llä on 8.4.2015 Vantaan rakennusvalvonnan myöntämä toimenpidelupa golfkentän rakentamiselle (Lupatunnus 26-0252-15-C / LP-092-2014-00192). Ympäristökeskus ilmoitti tulvasta rakennusvalvonnalle ja osallistui rakennusvalvonnan katselmuksille 27.1.2017 ja 6.4.2017, joissa käsiteltiin tulva-asiaa. Vantaan ympäristökeskus osallistui myös 24.4.2017 rakennusvalvonnassa tulva-asiasta pidettyyn neuvotteluun. Sito Oy antoi Vantaan golfpuisto Oy:n toimeksiannosta lausunnon työnaikaisista sortumista 8.6.2017 (hallintopakkohakemuksen liite 3).

Ympäristökeskukseen 17.10.2017 tullut ilmoitus tulvasta

Kesäkuussa 2017 kuvatun Petikon ilmakuvan perusteella golfkentän pohjoispuoleisella Herukkaajan uomalla ei ole ollut tulvaa. Ympäristökeskukseen tuli 17.10.2017 seuraava ilmoitus tulvasta: "Kävin tänään Petikossa katsastamassa Serena-Petikko ulkoilureitille (reitti 2000) nousseen tulvaveden tilannetta. Ulkoilureitillä oli syvimmillään noin 70-80cm vettä ja reitti oli veden vallassa kartalta mitattuna n. 200m matkalta. Golf-kentällä käydessäni tulvin siihen tulokseen, että syy vedenpinnan nousuun on golfkentän työmaan tällä hetkellä puutteellinen vesienjuoksutus.

Tästä syystä golf-kentän yläpuolelle on päässyt muodostumaan yli kilometrin pituinen ja leveimmiltä osuuksilta yli 200m levyinen tulvajärvi, joka peittää alleen noin 15ha maata (Vertailun vuoksi Kuusijärvi on vain 7,5ha). Keskimääräinen vedensyvyys lienee 1,5-1,8m välillä ja syvimät kohdat jopa 3-4m. Tämä vastaa arviolta 20.000m³ vettä, kun kuusijärven vesitilavuus on vain 15.000m³. Vaikka vettä johdettaisiin pois 1200mm putkella (n. 1m³/s), niin silti tulvajärven tyhjentäminen kestäisi 6 tuntia.

Tärkeitä olisi saada vedenpinta laskemaan nopeasti ennen kuin pääsee syntymään metsätuhoja (kaupungin ja yksityisten omistajien puolella) ja Natura 2000 alueen kasvillisuus kärsii." Ilmoittajan valokuvat ovat hallintopakkohakemuksen liitteenä 4.

Rakennusvalvonta kehotti 3.11.2017 Vantaan Golfpuisto Oy:tä nopeuttamaan veden virtausta. Golfkenttätöyömaan vastaava työnjohtaja Marco Furu ilmoitti sähköpostissaan 6.11.2017, että "Ojaa on syvennetty ja vettä juoksutettu siten, että vedenpinta on laskenut lähes normaalille tasolle".

Tulvatilanne ympäristökeskuksen tarkastuksella 10.11.2017

Ympäristökeskus teki tarkastuksen Vantaan Golfpuisto Oy:n työmaa-alueen pohjoispuolella maastossa 10.11.2017. Herukkaaja-puro tulvii edelleen laajasti. Herukkaajan vedenpinta ei ole lähellekään normaalia tasoa.

Tarkastuksella 10.11.2017 todettiin, että välittömästi golfkenttätöyömaa-alueen pohjoispuolella on edelleen laaja "järvi", jossa veden syvyys rannoilla on vähintään 50 cm. Myös tulva-alueen pohjoispuolella (Pritsunojan ja Herukkaajan yhtymäkohdassa) oleva niitty on erittäin vettynyt. Tulvatilanne 10.11.2017 on piirretty hallintopakkohakemuksen liitteenä 5 olevaan kesäkuun 2017 ilmakuvaan. Ilmakuva on otettu alueesta kesäkuussa 2017, jolloin Herukkaajan uoma on ollut lähes normaalitilanteessa eikä tulvaa juurikaan ollut.

Vantaan Golfpuisto Oy työmaalla Petikossa toukokuusta 2016 lähtien tapahtuneet toistuvat Herukkaajan uoman penkkien sortumat sekä kesällä 2017 tehty Herukkaajan putkittaminen (kahdella 300 mm:llä putkella, noin 100 metrin osuudelta) ovat aiheuttaneet toistuvaa tulvahaittaa Vantaan Petikossa. Vantaan Ympäristökeskuksen tietojen mukaan ainakin syyskuusta 2016 lähtien golfkenttäalueen pohjoispuolella on ollut toistuvia, laajoja tulvatilanteita.

Golfkentän rakentamisen aikaisista Herukkaajan penkan sortumista ja Herukkaajan uomaa padottavista putkituksista johtuva tulva on ulottunut toistuvasti jopa Vestran luonnonsuojelu- alueelle, joka on myös Natura-alue. Natura-alueilla pyritään turvaamaan luonnon monimuotoisuuden säilyminen. Vestran luonnonsuojelualueen rauhoituspäätöksessä on aluetta koskevia rajoituksia. Muun muassa veden patoaminen on kielletty, samoin sienien, puiden, pensaiden ja muiden kasvien tai niiden osien ottaminen tai vahingoittaminen sekä muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti luonnonoloihin, maisemaan taikka eliölajien säilymiseen. Tulvan nouseminen kasvipeitteiselle niittyalueelle ja metsän laitaan aiheuttaa kasvimassan mätänemistä, josta seuraa hapettomuutta ja ravinteiden aiheuttamaa rehevöitymistä Herukkaajassa. Herukkaaja virtaa etelässä Pikkujärven luonnonsuojelualueelle. Sieltä

vedet virtaavat Pitkäjärveen, jossa on tehty mittavia kunnostustöitä vedenlaadun ja ekologian parantamiseksi.

Ympäristökeskuksen kehoitus 17.11.2017

Ympäristökeskus kehotti 17.11.2017 vesilain 14 luvun 2 §:n kohdan 1 mukaisesti lopettamaan Herukkaajan vedenvirtausta padottavat toimenpiteet golfkenttätömaalla, siten ettei golfkentän pohjoispuolelle aiheudu enää tulvaa (hallintopakkohakemuksen liite 6).

Lisäksi kehotuksessa todettiin, että mikäli tulvahaittaa ei saada poistettua 31.12.2017 mennessä, ympäristönsuojeluviranomainen myös harkitsee vesilain 14 luvun 2 §:n kohdan 2 hallintopakkoasian vireillepanoa Etelä-Suomen aluehallintovirastossa sekä kohdan 3 mukaisesti tutkintapyyynnön tekemistä, koska teko ei ole olosuhteet huomioon ottaen vähäinen.

Vantaan Golfpuisto Oy:n toimintaesitys 29.11.2017

Vantaan Golfpuisto Oy:n toimintaesitys tulvatilanteen ratkaisemiseksi saapui Vantaan ympäristökeskukselle 29.11.2017. Toimintaesityksessä pyydettiin lisää aikaa tulvatilanteen purkamiseen talven 2017-2018 yli sekä lupaa putkittaa Herukkaaja noin 120 metrin matkalta golfkentän hallinnoimalla alueella, mikäli avouoman ylläpito alueella osoittautuu mahdottomaksi (hallintopakkohakemuksen liite 7).

Ympäristökeskuksen 8.12.2017 kannanotto Vantaan Golfpuisto Oy:n antamaan selvitykseen

Ympäristökeskuksen 8.12.2017 päivätyssä kannanotossa Vantaan golfpuiston antamaan selvitykseen todettiin muun muassa seuraavaa:

"Ympäristökeskuksen käsityksen mukaan Vantaan Golfpuiston alueella on toistuvasti kevästä 2016 alkaen rikottu vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n määräyksiä. Vantaan Golfpuiston työmaasta on aiheutunut huomattavaa tulvahaittaa Herukkaajan ympäristössä, työmaa-alueen pohjoispuolella. Vantaan Golfpuistoa on useita kertoja kehoitettu lopettamaan tulvahaitan aiheuttaminen. Tulvahaitan vakavuuden takia Vantaan ympäristökeskus ei voi myöntää pyydettyä lisää aikaa korjaaville toimenpiteille. Vantaan ympäristökeskus katsoo, että jos Herukkaajaa putkitetaan, toimenpiteelle pitää hakea vesilain mukainen lupa. Lupa haetaan Etelä-Suomen aluehallintovirastolta.

Ympäristökeskus tulee tekemään maastokäynnin alueelle tammikuussa 2018 viikolla 1. Mikäli tulvahaittaa ei ole saatu poistettua asetettuun määräaikaan eli 31.12.2017 mennessä, ympäristönsuojeluviranomainen tekee Etelä-Suomen aluehallintovirastolle vesilain 14 luvun 2 §:n kohdan 2 hallintopakkoasian vireillepanohakemuksen. Lisäksi ympäristönsuojeluviranomainen tekee vesilain 14 luvun 2 §:n kohdan 3 mukaisesti tutkintapyyynnön poliisille, koska teko ei ole olosuhteet huomioon ottaen vähäinen."

Tulvatilanne ympäristökeskuksen tarkastuksella 3.1.2018

Ympäristökeskus teki tarkastuksen Vantaan Golfpuiston golfkenttä työmaalla sekä golfkentän pohjoispuolella maastossa 3.1.2018 tulvatilanteen toteamiseksi. Tarkastus tehtiin Uudenmaan ely-keskuksen vesilain valvojan ja golfkentän edustajien kanssa. Tarkastuksella todettiin, että Herukkaaja-puro tulvi edelleen golfkenttätömaan pohjoispuolella, kiinteistöllä 92-405-8-42. Tarkastusmuistio on hallintopakkohakemuksen liitteenä 8. Tulvatilanne 3.1.2018 on piirretty muistion liitteenä 2 olevaan ilmakuvaan, joka on kuvattu alueella kesäkuussa 2017.

Ympäristölautakunta 31.1.2018 § 6

Ympäristöjohtajan esitys:

Päätetään tehdä Etelä-Suomen aluehallintovirastolle liitteenä oleva, vesilain mukainen hallintopakkohakemus.

Päätös:

Päätettiin tehdä ympäristöjohtajan esityksen mukainen, liitteenä oleva hallintopakkohakemus Etelä-Suomen aluehallintovirastolle.

Liitteet: Liite 1. Vesilain mukainen hallintopakkohakemus liitteineen

Täytäntöönpano: Ote Etelä-Suomen aluehallintovirasto

Muutoksenhakuohje: 10. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Maarit Rantataro p. 0400 458017 ja Sinikka Rantalainen p. 0503180938 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi